

Nr 7.

*Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner
angående provisoriskt upphävande av tullen på glas-
flaskor. (1:a avd.)*

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 104 av herr *von Heland* och II: 117 av herr *Norup* har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att tullen på glasflaskor (statistiskt nummer 1306) skall borttagas under två år».

Beträffande motiveringen för det i motionerna framställda yrkandet får utskottet hänvisa till den nedan lämnade redogörelsen för motionernas innehåll.

Statistiskt nummer 1306, som omnämnes i motionerna, motsvarar nummer 712 i tulltaxan. Detta tulltaxenummer omfattar, förutom de glasvaror, som motionärerna närmast åsyfta, nämligen flaskor för mjölk, även andra odekorerade glasflaskor av större rymd än 100 cm³, dock med undantag för flaskor av grön eller brun massa för maltdrycker o. d. Ifrågavarande nummer upptager vidare glasburkar av motsvarande storlek och beskaffenhet. För de flaskor och burkar, som sålunda äro hänförliga till tulltaxenummer 712, utgår dels tull med 6 kr. för 100 kg, dels tilläggstull enligt förordningen den 26 april 1935 (nr 121) med ytterligare tillägg till gällande tulltaxa likaledes med 6 kr. för 100 kg. Nämnda tilläggstull, liksom även gällande tilläggstullar för vissa andra glasvaror, infördes på sin tid i syfte att bereda den svenska glasindustrien ökat skydd mot den utländska konkurrensen, som lett till omfattande arbetslöshet inom branschen.

Enligt bestämmelserna i kungörelsen den 14 mars 1947 (nr 82) angående allmänt importförbud, sådan denna författning lyder enligt kungörelsen den 6 februari 1948 (nr 34), må till statistiskt nummer 1306 hänförliga glasvaror icke införas till riket med mindre tillstånd därtill meddelas av statens handelskommission.

Någon införsel av glasflaskor för mjölk torde under vanliga förhållanden icke förekomma. Införseln och utförseln av samtliga till statistiskt nummer 1306 hänförliga slag av flaskor och burkar ha emellertid under åren 1939, 1947 och 1948 uppgått till följande kvantiteter och värden:

Ursprungs- respektive förbrukningsländer	år 1939		år 1947		år 1948*)	
	ton	1000 kr.	ton	1000 kr.	ton	1000 kr.
<i>Totala införseln</i>	188	190	112	189	13	30
Därav från:						
Tyska riket	132	138	—	—	—	—
Storbritannien	26	23	3	9	6	11
Frankrike	3	4	10	20	1	5
Schweiz	—	—	34	50	—	—
Tjeckoslovakien	9	11	0.5	2	—	—
Amerikas Förenta Stater	13	9	63	105	5	14
<i>Totala utförseln</i>	882	270	232	233	182	178
Därav till:						
Norge	171	101	142	136	105	103
Danmark	14	3	45	42	60	56
Storbritannien	209	88	—	—	—	—
Schweiz	—	—	35	31	16	17
Förutv. Br. Indien ..	466	68	—	—	—	—

*) Uppgifterna för år 1948 äro preliminära.

I de föreliggande *motionerna* har anförts följande. Inom svensk mejerihantering hade under senare år förmärkts en allt starkare tendens till ökad försäljning av glastappad konsumtionsmjölk. På grund av de svenska glasbrukens otillräckliga tillverkningskapacitet hade under 1948 uppstått stora svårigheter för mejerihanteringen att täcka sitt behov av glasflaskor. Detta hade medfört, att leveranserna till butiker av glastappad mjölk tidvis måst kvoterats och att allmänhetens efterfrågan på flaskmjölk icke kunnat helt tillfredsställas. I detta bekymmersamma läge hade möjligheterna undersökts att importera glasflaskor från mjukvalutaländer. Det hade därvid visat sig att dylik import kunde komma till stånd från bland annat Tjeckoslovakien till priser, som ungefärligen överensstämde med de på den svenska marknaden gällande priserna. På grund av den höga importtull, som för närvarande gällde för dylika glasflaskor, kunde emellertid någon sådan import icke komma till stånd.

Utskottet har under hand inhämtat yttrande från *lantbruksstyrelsen* över *motionerna*. Vidare har utskottet mottagit yttranden i ämnet från *Svenska flaskfabrikanternas förening*, *aktiebolaget Surte glasbruk* och *aktiebolaget Åkerlund & Rausing*.

Lantbruksstyrelsen har i sitt yttrande förklarat sig vilja vitsorda, att ett betydande behov av glasflaskor för mjölk icke kunnat tillgodoses under vissa tider. Detta gjorde sig tydligt kännbart under år 1948. För närva-

rande torde bristen vara täckt, och den svenska fabrikanten av glasflaskor av ifrågavarande slag, Surte glasbruk, hade fått förutsättningar att öka fabrikationen. Därest mejeriernas behov av glasflaskor, vilket varierade med årstiderna, icke kunde tillfredsställas under de tidsperioder, då efterfrågan vore som störst, syntes det emellertid vara lämpligt, att tullen borttoges under dessa perioder för möjliggörande av erforderlig import.

Svenska flaskfabrikanternas förening har anfört bl. a., att det vore felaktigt att påstå, att brist på mjölkflaskor numera vore rådande. Det förhållandet, att den svenska glasindustrien temporärt haft vissa svårigheter med att få fram mjölkflaskor i tillräcklig mängd, hade främst berott på att industriens kapacitet till följd av importsvårigheter i fråga om ugnsmaterial icke kunnat utnyttjas. Dessa svårigheter hade emellertid numera i viss grad övervunnits, och några klagomål beträffande mjölkflaskproduktionen torde ej längre förefinnas.

Aktiebolaget Surte glasbruk, vilket företag för närvarande är den ende tillverkaren av glasflaskor för mjölk inom landet, har anfört bland annat följande. Orsaken till att en viss brist på glasemballage rått under senare år hade icke varit att de svenska glasbruken haft en otillräcklig tillverkningskapacitet, utan knappheten hade helt och hållet berott därpå, att kapaciteten av brist på råvaror icke kunnat utnyttjas. Under åren 1947 och 1948 hade bolaget sålunda erhållit en tilldelning av för fabrikationen erforderlig soda, som motsvarade endast omkring 60 procent av förkrigsförbrukningen. Fr. o. m. mars månad innevarande år komme bolaget, framför allt med hänsyn till behovet av glasemballage för livsmedelsindustrien, åter att erhålla full tilldelning av soda och räknade bolaget därför med att i fortsättningen, så länge råvaror och ugnsmaterial erhöles, kunna helt fylla mejeriernas behov av mjölkflaskor. På initiativ av bolaget hade numera mjölkflaskorna standardiserats och rationalisering av tillverkningen genomförts, som medfört, att produktionen per maskin och skift kunnat i väsentlig grad ökas. Någon brist på mjölkflaskor hade icke förefunnits under den senaste tiden.

Aktiebolaget Åkerlund & Rausing, som tillverkar emballage av papp och papper för olika ändamål, har meddelat, att bolaget icke hade något att invända mot att tullen å glasflaskor provisoriskt upphävdes.

Utskottet. Såsom motionärerna framhållit har en kännbar brist på glasflaskor för mjölk varit rådande under år 1948. Denna brist har uppkommit därigenom, att tillverkaren av dylika flaskor inom landet, aktiebolaget Surte glasbruk, icke kunnat erhålla vissa förnödenheter för fabrikationen, särskilt soda, i erforderlig utsträckning. Emellertid torde numera en väsentlig förbättring i situationen ha inträtt. Utskottet har i detta avseende från industrikommissionen inhämtat, att överenskommelse träffats om

att från och med mars månad innevarande år lämna bruket ökad tilldelning av soda för tillverkning av glasemballage till livsmedelsindustrien. Surte glasbruk har även med erinran därom förklarat sig utgå ifrån att bruket i fortsättningen skulle kunna förse de svenska mejerierna med flaskor i önskad omfattning. Vid sådant förhållande torde någon åtgärd i syfte att underlätta införseln av dylika flaskor ej längre vara påkallad. För utskottet framstår det även såsom mera fördelaktigt ur valutasynpunkt att öka införseln av material för ifrågavarande produktion än att importera färdiga flaskor.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 104 av herr von Heland och II: 117 av herr Norup angående provisoriskt upphävande av tullen på glasflaskor icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 22 februari 1949.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elon Andersson, Sjödahl, Velander, Heüman, Wehtje, Ramberg, Rosander, Widner, Sjö och Niklasson samt
från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund, Sandberg, Kristensson i Osby, Persson i Svensköp, Olofsson, Ohlsson i Kastlösa, Bladh, Edström och Vigelsbo.
